

- Quantitative und qualitative Reduktion der Vokale.

Was den Konsonantismus angeht, können bei geringerer Artikulationsspannung diverse Lautreduktionen auftreten:

- Plosive: Bei Fortis-Plosiven [p t k] treten vor allem eine reduzierte Aspiration und verstärkte Lenisierungen auf, besonders bei [t] und [p]. Bei den Lenis-Plosiven [b d g] sind Frikatisierungen und Stimmreduktionen dominanter. Generell sind im Alltag Lenisierungen und Elisionen von Plosiven zu beobachten.

- Frikative: Ihre Reduktionsprozesse sind weniger intensiv als die der Plosive. Zu den häufigen Tendenzen gehören die Lenisierung, insbesondere bei [ç], [x] und [f], und gelegentliche Elisionen.

- r-Laute: Der r-Frikativlaut kann sowohl vor als auch nach Vokalen reduziert oder sogar elidiert werden. Totalassimilationen treten vor allem nach langen Vokalen auf [3].

- Nasal [n]: Hauptprozesse sind Assimilationen hinsichtlich der Artikulationsstelle und gelegentliche Totalassimilationen, besonders im Wortauslaut vor einem anderen Nasal.

- Lateral [l]: Hier treten vor allem Elisionen oder Totalassimilationen in häufig gebrauchten, schnell gesprochenen Silben oder Wörtern auf.

Die in diesen Thesen dargelegten Charakteristika der standardmäßigen deutschen Aussprache in informellen Kontexten untermauern die Relevanz der in vorliegender Arbeit durchgeführten Untersuchung und betonen die Bedeutung des Trainings zum Hörverständnis von Alltagssprache, da sie sich erheblich von der in Lehrbüchern dargestellten Aussprache unterscheiden kann.

Literatur

1. Krech, E.-M., Stock, E., Hirschfeld, U., and Anders, L. Ch. *Deutsches Aussprachewörterbuch*. 2009. Berlin; New York: Walter de Gruyter. 6-7, 106-109.

2. Kuzmenko, T. *Reduktion der betonten und unbetonten Vokale im modernen Deutschen*. Nationale Linguistische Universität Kyjiw. 2023. 20-22.

3. Solska, T., Borovska, O., Poseletska, K., Vyshyvana, N. Untersuchung zu der Realisierung des Phonems /r/ im unbetonten wortfinalen Silbenanlaut in der modernen deutschen Spontanrede. *Linguistica Silesiana*. 2022. Vol. 43: P. 7-23.

Шевченко Лариса

Черкаський національний університет

імені Богдана Хмельницького

науковий керівник: Швидка Л. В., к. філол. наук, доцент

КОМПЕНСАЦІЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Повномасштабна війна, що розпочалась 24 лютого 2022 року, розділила не лише освітній простір на «до» та «після», а й усі сфери життя

кожного українця.

Освіта уже приймала виклики дестабілізаційних обставин під час пандемії COVID-19. Тоді було масово запроваджене дистанційне навчання у школах та університетах. Результати дистанційного навчання показували суттєве зниження освітніх компетентностей в учнів [2]. Проте, вчителі та адміністрації освітніх установ шукали шляхи ефективного навчання навіть в умовах дистанційної роботи. З 2019 року набули широкого використання платформи Classroom, Moodle, програми для відеоконференцій Zoom, Google Meet, Skype, різноманітні інтерактивні дошки та додатки для самоосвіти. Це ті інструменти, якими користувалися і користуються вчителі також під час воєнного стану. Після 2022 року свою ефективність показала державна платформа «Єдина школа», де є всі інструменти для дистанційного навчання: електронний журнал та щоденник, розклад, домашні завдання, інтерактивні матеріали, електронні підручники та корисні навчальні та методичні матеріали. Інструменти для дистанційного навчання педагогічні працівники освоїли та успішно впроваджують.

Проте, найбільшим викликом воєнного часу став морально-психологічний стан як вчителів, так і учнів. Обставини склалися таким чином, що у першому півріччі 2022-2023 навчального року очно працювало лише 15% закладів освіти України. Це суттєво знизило не лише рівень соціалізації учнів, а й їхню організованість, мотивацію до навчання. Восени 2022 року відбувалися масові відключення світла через обстріли критичної інфраструктури України. Це стало ще одним важким ударом по освіті та призвело до освітніх втрат.

Освітні втрати – це будь-яка конкретна та загальна втрата знань і навичок або відхилення в академічному прогресі, прогалини у компетентностях учнів, які виникають під дією зовнішніх обставин [6; 1]. У контексті української освіти втрати в освітньому процесі складають об'єм навчального матеріалу не менш, ніж одна чверть навчального року. Оскільки повномасштабне вторгнення росії в Україну розпочалося 24 лютого 2022 року [3], навчання нормалізувалося у дистанційному режимі на більшості територій лише у кінці квітня – на початку травня, але учні не могли ефективно сприймати навчальний матеріал через глибокий стресовий стан.

Причини освітніх втрат: бойові дії та окупація, повітряні тривоги, виїзд учнів за кордон та переїзд у межах України, відключення електроенергії.

Діагностувати освітні втрати можна шляхами опитування учасників освітнього процесу та вимірюванням втраченого часу.

Методи та засоби компенсації освітніх втрат передбачають: створення безпечної морально-психологічної атмосфери на уроці, збільшення навчального часу, використання програм надолуження, створення рівних можливостей для здобувачів освіти, розвиток цифрові навички освітян, учнів та батьків для налагодження механізму дистанційного навчання [5].

Принципи навчання іноземної мови в Україні, прийоми та методи формування мовних компетентностей відрізняються від методик інших країн. Наприклад, концепція НУШ передбачає використання індексів та формувальне

навчання, що дозволяє вчителю іноземної мови супроводжувати кожного учня у його особистому темпі та підвищувати мотивацію до навчання. Вчитель мусить оцінювати ситуацію в режимі реального часу та використовувати методи і прийоми, опираючись на імпровізацію та власний досвід.

Ефективним засобом подолання освітніх втрат [7] на уроках іноземної мови є індивідуальний підхід до кожного учня. Зокрема, це може бути врахування інтеграції у клас учнів, які приїхали з-за кордону, домашня форма навчання для тих, хто ще залишаються за кордоном, формування актуальної підбірки розмовних тем та текстів для читання, які мотивують жити, планувати майбутнє, ділитися своїми переживаннями.

Таким чином, учень на уроці іноземної мови буде себе почувати важливим, потрібним, а головне у безпеці. Коли вчитель буде акцентувати увагу на процесі, а не на результатах, учні будуть засвоювати матеріал ефективніше, адже не відчуватимуть тривоги за помилки або імовірність поганих результатів.

Сьогодні освіта мусить зосередити свою увагу на відновленні не лише знань, а, в першу чергу, на відновленні морально-психологічного стану учнів. Безпечне освітнє середовище, де є підтримка, розуміння та прийняття сприяє розвитку предметних компетентностей. У цьому і полягає завдання кожного вчителя – спершу підтримати, потім навчити [4].

Варто зазначити, що на початку 2023-2024 навчального року кількість шкіл, які працюють в очному або змішаному режимі суттєво збільшилась. І це дозволяє учням відчувати себе впевненіше на уроках, контактувати особисто із вчителем.

Можна зробити висновок, що освітні втрати – це ще один виклик для вчителів та учнів. І саме формування якісного психотерапевтичного контенту для навчання з урахуванням методичних рекомендацій від МОН допоможе не лише налагодити взаємодію між учнями та вчителями, а й суттєво підвищить рівень знань в учнів. Урок іноземної мови – це найкраще середовище для мотивації та самопізнання, самовираження учнів. Завдання вчителя – організувати безпечний та сприятливий навчально-виховний простір.

Список використаної літератури

1. Бичко, Г. *Навчальні втрати: сутність, причини, наслідки та шляхи подолання*. 2023. Режим доступу: URL: https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2023/04/Learning-losses_Ukraine.pdf.

2. *В Україні 4-й рік поспіль скасовують ДПА для школярів: чому це (не) проблема*. Режим доступу: URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2023/02/6/252728/>.

3. *Війна та освіта: як рік повномасштабного вторгнення вплинув на українські школи*. Режим доступу: URL: https://saved.foundation/reports/ua/yearofwar_report_ua.pdf.

4. *Відновлення освітніх втрат: що можна зробити швидко та масштабно*. Режим доступу: URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000377841>.

5. *Долаємо освітні втрати: поради для вчителів української мови та літератури*. Режим доступу: URL: <https://nus.org.ua/articles/dolayemo-osvitni-vtraty-porady-dlya-vchyteliv-ukrayinskoyi-movy-ta-literatury/>.

6. *Дослідження якості організації освітнього процесу в умовах війни*. Режим доступу: URL: <https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2023/04/yakist-3.pdf>.

7. *Класи надолуження: як повернути дітей до навчання після тривалої перерви*. Режим доступу: URL: <https://inlviv.in.ua/suspilstvo/klasny-nadoluzhennya-yak-povernuty-ditej-do-navchannya-pislya-tryvaloyi-perervy>.

8. Локшина, О. *Освіта в реаліях війни: орієнтири міжнародної спільноти: оглядове видання*. Київ : Пед. Думка. 2022. Режим доступу: URL: <https://undip.org.ua/library/osvitav-realiakh-viyny-orientyry-mizhnarodnoi-pilnoty/>.

9. *Навчальні втрати: сутність, причини, наслідки та шляхи подолання: аналітичний матеріал від фахівців УЦОЯО*. Режим доступу: URL: <https://testportal.gov.ua/navchalni-vtraty-sutnist-rychyny-naslidky-ta-shlyahy-osvity/>

Шкабара Ольга

*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського
науковий керівник: Глазунова Т. В., к. пед. наук, доцент*

ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УСНОМУ МОВЛЕННІ СТАРШОКЛАСНИКІВ В ОПОРІ НА ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ

У сучасній педагогічній парадигмі велике значення надається готовності школярів до ефективної діяльності у швидкозмінному соціокультурному середовищі, реалізації власної ініціативи, здатності самостійно ухвалювати та реалізовувати рішення. Забезпечення цих принципів відбувається за допомогою впровадження адаптивної педагогічної системи та створення оптимальних умов для глибокого, всебічного розвитку особистості учня та його самореалізації.

У Концепції Нової української школи [4] зазначено, що окрім загального рівня набутих знань та навичок, пріоритетними стали «здатність логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення, уміння конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект, здатність співпрацювати в команді тощо» [1; 7].

У педагогічному контексті емоційна складова навчання нерідко залишалася недооціненою, проте сучасна освітня модель акцентує увагу на врахуванні емоційно-психологічного аспекту у виборі освітніх стратегій навчальними закладами. Це дає підставу для оптимістичних прогнозів щодо орієнтації української освіти на різнобічний підхід до організації навчальної діяльності з урахуванням емоційно-психологічних аспектів. Прогресивні ініціативи Міністерства освіти і науки України слугують підтвердженням цієї тенденції, зокрема, у жовтні 2019 р. за допомогою консультаційної підтримки